

KANGASNIEMEN LUKION KRIISISUUNNITELMA

11.9.2014 laadittu , 30.11.2020 täydennetty, päivitys kevät 2023

SISÄLLYS

1. TAVOITTEET

2. ONNETTOMUUDET KOULUSSA/OPISKELIJA

2.1 Välittömät toimenpiteet

2.2 Tiedottaminen

2.3 Jälkityö

3. ONNETTOMUUDET KOULUSSA/HENKILÖKUNTA

3.1 Välittömät toimenpiteet

3.2 Tiedottaminen

3.3 Jälkityö

4. MUUT KOULUA KOSKETTAVAT ONNETTOMUUDET

4.1 Määrittely

4.2 Tiedottaminen

4.3 Kriisiavun järjestäminen

4.4 Jälkityö

5. LÄHEISEN KUOLEMA/OPISKELIJA

5.1 Jälkityö

6. LÄHEISEN KUOLEMA/HENKILÖKUNTA

7. KUOLEMANTAPAUS/OPISKELIJA

7.1 Välittömät toimenpiteet

7.2 Muistotilaisuus koululla

7.3 Hautajaispäivä

7.4 Jälkityö

8. KUOLEMANTAPAUS/HENKILÖKUNTA

8.1 Jälkityö

9. VÄKIVALLAN UHKA

9.1 Määrittely

9.2 Fyysinen ja henkinen väkivalta

9.2.1 Opiskelija opiskelijaa kohtaan

9.2.2 Opiskelijan väkivaltainen käyttäytyminen henkilökuntaa kohtaan

9.2.3 Henkilökunnan jäsenen väkivaltainen käyttäytyminen opiskelijaa kohtaan

9.2.4 Ulkopuolisen henkilön väkivaltainen käyttäytyminen koulussa

9.2.5. Aseella, räjähteellä tai muulla vastaavalla tavalla uhkaaminen

9.3 Henkinen väkivalta/kiusaaminen

10. KRIISI TYÖYHTEISÖSSÄ

10.1 Välittömät toimenpiteet

11. LUKION PELASTUSSUUNNITELMA YLIOPIPILASTUTKINNON KOKEIDEN AIKANA SATTUVAAN VAARATILANTEESEEN

11.1. Tulipalon tai muun vastaavan tapahtuman sattuessa

12. PÄIHDESTATEGIA

1. TAVOITTEET

- vahvistaa ja kehittää koulu yhteisömmen kykyä ja taitoa selviytyä kriisitilanteissa
- ylläpitää kaikissa tilanteissa toimintakykyä
- tarjota riittävä tuki opiskelijoille, heidän huoltajille ja henkilökunnalle kriisin aikana

2. ONNETTOMUUDET KOULUSSA/OPISKELIJAT

2.1 Välittömät toimenpiteet

- anna potilaalle välitön ensiapu
- soita tarvittaessa hätänumeroon 112
- pidä muut opiskelijat poissa onnettomuuspaikalta
- hoida potilas jatkohoitoon
- selvitä, miten onnettomuus tapahtui
- ota yhteys rehtoriin
- henkilökunta kutsutaan tarvittaessa koolle ja onnettomuudesta pidetään tiedotustilaisuus
- ammattiauttajia kutsutaan tarvittaessa paikalle

2.2 Tiedottaminen

- rehtori tai ryhmänohjaaja ilmoittaa tarvittaessa huoltajille onnettomuudesta

- rehtori kertoo onnettomuudesta henkilökunnalle ja opiskelijoille
- ryhmänohjaajat kertovat tilanteesta tarvittaessa omille ryhmilleen
  - tapahtuma käydään läpi avoimesti, rehellisesti ja konkreettisesti
  - opiskelijoille annetaan tilaisuus puhua tapahtumasta
  - kunnan kriisiryhmää käytetään tarvittaessa
- rehtori tiedottaa onnettomuudesta tarvittaessa muita huoltajia, kouluja ja sivistys- ja hyvinvointijohtajaa
- sivistys- ja hyvinvointijohtaja vastaa tiedotuksesta medialle

2.3 Jälkityö

- jälkipuinti käydään ryhmissä 1-3 vuorokauden sisällä
- jos onnettomuudesta ilmenee myöhemmin uutta ja tärkeää, niin asiasta tiedotetaan
- kriisiapua tarjotaan sitä tarvitseville
- onnettomuudesta ja sen vaikutuksista keskustellaan oppilashuoltoryhmässä

3. ONNETTOMUUDET KOULUSSA/HENKILÖKUNTA

3.1 Välittömät toimenpiteet

- anna potilaalle välitön ensiapu
- soita tarvittaessa hätänumeroon 112
- pidä muut henkilöt poissa onnettomuuspaikalta
- hoida potilas jatkohoitoon
- selvitä, miten onnettomuus tapahtui
- ota yhteys rehtoriin

- muu henkilökunta huolehtii onnettomuuteen joutuneen opettajan välittömistä työtehtävistä
- henkilökunta kutsutaan koolle ja tapahtuneesta pidetään tiedotustilaisuus
- ammattiauttajia kutsutaan tarvittaessa paikalle

3.2 Tiedottaminen

- rehtori ilmoittaa tapahtuneesta tarvittaessa työntekijän lähiomaisille
- rehtori pitää tarvittaessa tiedotustilaisuuden opiskelijoille ja henkilökunnalle
  - tapahtuma käydään läpi avoimesti, rehellisesti ja konkreettisesti
  - kaikille annetaan mahdollisuus puhua tapahtuneesta
  - kriisiryhmää käytetään tarvittaessa
- rehtori tiedottaa tarvittaessa kunnan toimijoita, koteja ja muita kouluja

3.3 Jälkityö

- jälkipuinti käydään läpi 1-3 vuorokauden sisällä
- onnettomuudesta tiedotetaan, jos asiasta ilmenee uutta
- kriisiapua tarjotaan sitä tarvitseville

4. MUUT KOULUA KOSKETTAVAT ONNETTOMUUDET

4.1 Määrittely

Tarkoitetaan kansainvälisesti, kansallisesti tai paikallisesti merkittäviä suuronnettomuuksia tai kriisitilanteita, jotka aiheuttavat yleistä ahdistuneisuutta ja/tai pelkotiloja ihmisten keskuudessa.

4.2 Tiedottaminen

- henkilökunta keskustelee tilanteesta ja yhdessä todetaan asiaan liittyvät tosiasiat
- sovitaan asian käsittely opiskelijoiden kanssa
- asiantuntija-apua, kunnan kriisiryhmää ja (SPR:ää)? käytetään tarvittaessa
- asiasta keskustellaan ryhmissä avoimesti ja asiallisesti ja avoin keskustelu sallitaan
- asian hoidosta tiedotetaan tarvittaessa huoltajia

4.3 Kriisiavun järjestäminen

- tarvittaessa järjestetään paikalle kunnan kriisiryhmä sitä tarvitseville
- ensivaiheen jälkeen pidetään tarvittaessa jälkipuinti 1-3 vuorokauden sisällä

4.4 Jälkityö

- opiskelijoiden seuranta
- tarvittaessa keskustelu jatkuu
- paluu normaaliin päivärytmiin mahdollisimman nopeasti

5. LÄHEISEN KUOLEMA/OPISKELIJA

- kun opiskelijan läheisen kuolemasta tulee tieto kouluun koulupäivän aikana, niin rehtori tai lähiomainen kertoo opiskelijalle tapahtuneesta

- varmistetaan, että opiskelija pääsee kotiin ja hänen ei tarvitse olla yksin
- tiedotetaan opiskelijan ryhmää, jos siihen on tarvetta ja jos huoltaja tai opiskelija antaa siihen suostumuksensa

5.1 Jälkityö

- rehtori tai ryhmänohjaaja keskustelee asiasta opiskelijan kanssa
- opiskelijan reaktioihin ja toimintaan kiinnitetään huomiota
- opiskelija pyritään ohjaamaan mahdollisimman nopeasti normaaliin opiskelurytmiin
- kriisiapua tarjotaan tarvittaessa

6. LÄHEISEN KUOLEMA/HENKILÖKUNTA

- kun työntekijän omaisen kuolemasta tulee tieto kouluun koulupäivän aikana, niin rehtori kertoo työntekijälle tapahtuneesta
- varmistetaan, että työntekijä pääsee kotiin ja hänen ei tarvitse olla yksin
- työntekijältä kysytään, kuinka paljon asiasta voidaan tiedottaa työyhteisöä
- työyhteisö valmistetaan kohtaamaan läheisensä menettänyt työntekijä hänen palatessaan työpaikalle
- työyhteisö pitää huolta läheisensä menettäneestä työntekijästä
- kriisiapua tarjotaan tarvittaessa

7. KUOLEMANTAPAUS/OPISKELIJA

7.1 Välittömät toimenpiteet

- muistotilaisuuden jälkeen on mahdollisuus keskustella kriisiryhmän jäsenten kanssa

7.3 Hautajaispäivä (onko tarpeen tämä otsikko)

- koulun edustajat osallistuvat hautajaisiin
- jos omaiset toivovat, että opiskelijoita osallistuu hautajaisiin, niin rehtori lähettää koteihin asiasta tiedotteen

7.4 Jälkityö

- ryhmänohjaajan tulee saada tukea ryhmänsä kanssa tekemäänsä surutyöhön muulta henkilökunnalta ja ammattiauttajilta
- opiskelijoiden ja henkilökunnan reaktioihin tulee kiinnittää huomiota
- opiskelijan tyhjää pulpettia voidaan pitää luokassa jonkin aikaa, pulpetille voidaan tuoda hänen kuvansa ja polttaa kynttilöitä

8 KUOLEMANTAPAUS/HENKILÖKUNTA

- rehtori järjestää kuolemasta muistotilaisuuden yhdessä seurakunnan kanssa
- omaisia kuultuaan rehtori tiedottaa tarvittaessa opiskelijoita ja heidän huoltajia
- henkilökunta sopii kuolemantapauksen aiheuttamista toimenpiteistä
  - surunvalittelu, muistotilaisuus, hautajaiset
- henkilökunnalla on mahdollisuus keskustella asiasta kunnan kriisiryhmän edustajien kanssa

8.1 Jälkityö

- keskustellaan tarvittaessa asiasta työyhteisössä ja ammattiauttajien kanssa

9. VÄKIVALLAN UHKA

Väkivallan uhkan takia opettajalla tulee olla kännykkä luokassa mukana.

9.1 Määrittely

- fyysinen väkivalta: töniminen, lyöminen, kuristaminen, aseella, räjähteellä tai muulla vastaavalla uhkaaminen
- henkinen väkivalta; nimittely, ivaaminen, syrjäyttäminen, naurunalaiseksi tekeminen, kiusaaminen

9.2 Fyysinen ja henkinen väkivalta

9.2.1 Opiskelija opiskelijaa kohtaan

- tilanteen rauhoittaminen ja ensiavun antaminen
- osapuolet eri huoneisiin ja henkilökunnan valvonta
- tieto rehtorille
- asian nopea ja asiallinen selvittäminen ja asiasta mahdollinen tiedottaminen huoltajille, poliisille ja sosiaalityöntekijöille

9.2.2 Opiskelijan väkivaltainen käyttäytyminen henkilökuntaa kohtaan

- opettaja pyrkii rauhoittamaan tilanteen ja suojelemaan itseään
- tapahtumasta on aina ilmoitettava rehtorille
- jatkotoimenpiteet hoidetaan yhdessä poliisin kanssa

9.2.3 Henkilökunnan jäsenen väkivaltainen käyttäytyminen opiskelijaa kohden

- kaikki tietoon tulleet tapaukset selvitetään poliisin kanssa

9.2.4 Ulkopuolisen henkilön väkivaltainen käyttäytyminen koulussa

- henkilökunta pyrkii rauhoittamaan tilanteen
- tapaukset selvitetään aina poliisin kanssa
- jatkotoimenpiteet selvitetään yhdessä asianomaisten ja poliisin kanssa

9.2.5. Aseella, räjähteellä tai muulla vastaavalla tavalla uhkaaminen

- keskusradion kautta kuulutetaan ... ja soitetaan aluehälytyskeskukseen puh. 112
- viestin ? kuuluessa tai uhkaavan tilanteen uhatessa kaikki ulko-ovet ja luokkien ovet lukitaan, ovien ja ikkunoiden edestä siirrytään katvealueille ja luokkiin päästetään vain ne, jotka voidaan tunnistaa
- luokissa pysytään niin kauan, kunnes tilanteen ilmoitetaan olevan ohi
- tilanteen jälkeen toimitaan poliisin ohjeiden mukaan

9.3 Henkinen väkivalta/kiusaaminen

- kiusaamista ei hyväksytä ja kaikki esille tulleet tapaukset käsitellään
- koko henkilökunta on velvollinen puuttumaan havaittuihin tapauksiin
- jokainen kiusaamistapaus käsitellään asianomaisten kanssa ryhmänohjaajien tai rehtorin toimesta, tarvittaessa asiasta tiedotetaan huoltajia ja työnantajaa

10. KRIISI TYÖYHTEISÖSSÄ

Kriisin voi aiheuttaa alkoholi, lääkkeet, huumeet, mielenterveysongelmat, henkilösuhteet, työpaikkakiusaaminen, työtehtävien laiminlyönti ja muut työyhteisöön liittyvät ongelmat.

10.1 Välittömät toimenpiteet

- asioihin tulee suhtautua vakavasti, asiallisesti, nopeasti ja luottamuksellisesti
- asiat on käsiteltävä riittävän laajalla ryhmällä, koska useasti kyseessä on asia, jonka vaikutukset heijastuvat koko työyhteisöön
- asiat hoidetaan rehtorin toimesta ja ulkopuolisia ammattiauttajia käytetään tarvittaessa
- työyhteisön tulee antaa yksilölle tukea vaikeissakin tapauksissa

11. LUKION PELASTUSSUUNNITELMA YLIOPILASTUTKINNON KOKEIDEN AIKANA SATTUVAAN VAARATILANTEeseen

11.1. Toimenpiteet tulipalon tai muun vastaavan tapahtuman sattuessa

1. Kansiksen liikuntasalista poistutaan käyttämällä ala-aulan pääovea(kirjaston sisäänkäynti), liikuntasalin sivuovea tai pukuhuone käytävän ovea tilanteen mukaan. Kokoontumispaikka on lukion rakennuksen edessä oleva piha-alue.
2. Yo-kokeen varapaikka on lukion rakennuksen lk 307.
3. Kokeen valvojat toimivat YTL n valvojan ohjeet /häiriö kokeessa ohjeen mukaisesti.
4. Kokeen valvojat varmistavat, että kokelaat eivät keskustele keskenään vara paikkaan siirtymisen aikana.
5. Rehtori tai vararehtori hoitaa yhteyden ylioppilastutkintolautakuntaan.
6. Rehtori tai vararehtori kirjaa pöytäkirjaan kokeen keskeytymisen ajankohdan. Sähköistä koetta ei pyritä jatkamaan YTL n ohjetta noudattaen.
7. Kokeen pitkittyessä välipalan saa ruokalasta.
8. Rehtori tai vararehtori tekee jälkiraportoinnin ylioppilastutkintolautakuntaa.

12. PÄIHDESTRATEGIA

Lukion päihdetyön pääpaino on tietoa jakavassa ja ennalta ehkäisevässä työssä. Toisena lähtökohdana on nopea puuttuminen päihteiden mahdolliseen käyttöön. Ennaltaehkäisevään työhön kuuluu oppilashuollolliset toimet, joilla pyritään tukemaan opiskelijan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Tätä toimintaa vahvistaa yhteistyö kunnan terveys-, sosiaali- ja nuorisotoimen ja vanhempien kanssa, oppilaskuntatoiminta ja lukion opetussuunnitelma.

Strategian lähtökohdat:

- opiskelijalla on mahdollisuus ja oikeus turvalliseen ja terveelliseen kasvuun
- opiskelijan kasvun tukeminen mahdollistuu yhteistyössä vanhempien kanssa
- ongelmat havaitaan ja niihin puututaan mahdollisimman nopeasti
- käytännön toiminta perustuu moniammatilliseen yhteistyöhön

Tavoitteet:**Lukion opiskelija**

- a. syventää omaa tietämystään päihteiden vaikutuksista ja kokeilun ja käytön terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista
- b. tietää, miten ja mistä saa apua päihteisiin liittyvissä asioissa
- c. tietää lukion opetussuunnitelman pääkohdat päihdestrategian osalta

Lukion henkilökunta

- a. osaa tunnistaa päihteiden käyttäjän
- b. osaa ohjata mahdollisen käyttäjän jatkotoimenpiteisiin
- c. puuttuu välittömästi havaittuun päihteiden käyttöön
- d. sitoutuu toimimaan lukion opetussuunnitelman mukaisesti

Toimintamallit:

- a. Tiedon hallinnan syventäminen

Päihteisiin liittyvää aineistoa ja tietoa käsitellään lukion aikana terveystiedon kursseilla ja integroituna muissa mahdollisissa oppiaineissa. Pedagogisesti

päätavoite on asenteellisen tietämyksen kehittämisessä, vahvistamisessa ja tukemisessa.

b. Varhainen puuttuminen

Alaikäisen opiskelijan ollessa kyseessä asia käsitellään yhdessä opiskelijan ja hänen vanhempiansa kanssa. Asiasta tiedotetaan lukion oppilashuoltoryhmän jäseniä ja tarvittaessa otetaan yhteys lastensuojeluviranomaisiin. Täysi-ikäisen opiskelijan kanssa keskustellaan asiasta ja hänelle kerrotaan jatkohoito mahdollisuudet.

c. Opiskelija tavataan päihtyneenä koulussa

Opiskelijan päihtymyksen tila varmistetaan ja jatko toimintamalli on riippuvainen päihtymyksen tasosta. Päihtyneen alaikäisen opiskelijan vanhempiin otetaan yhteys ja opiskelija ohjataan joko terveydenhoitajalle tai kotiin. Täysi-ikäinen opiskelija ohjataan hyvinvointikeskukseen, kotiin tai poliisille. Päihtymistapausten jälkeen kaikissa tapauksissa keskustellaan asiasta siihen kuuluvien henkilöiden kanssa. Jatkotoimenpiteistä sovitaan yhteisessä neuvottelussa.

d. Henkilökunnan jäsen tavataan päihtyneenä koulussa

Henkilökunnan jäsenen päihtymystila varmistetaan ja hänet ohjataan työpaikalta pois. Päihtymis tapauksen jälkeen asiasta keskustellaan ja henkilökunnan jäsen ohjataan tarvittaessa kunnan päihdehuolto-ohjelmaan.

e. Koulun ulkopuolinen henkilö tavataan päihtyneenä koulussa

Henkilö ohjataan pois koulun alueelta ja tarvittaessa otetaan yhteys poliisiin.

Päihdestrategian arviointi ja kehittäminen

Strategiaa tarkistetaan vuosittain moniammatillisessa työryhmässä.